

פתיחת אריזות
בשבת

- כיוון שבפתיחת האריזות בשבת עלולות להתעורר בעיות שונות, לפיכך ראוי לכל אדם שכל מוצר שניתן לפתחו מערב שבת קודש, כגון קופסאות שימורים, מטרה. שקיות אכסון של: אבקת דייסה, אבקת שוקו, חלב, מגבונים, מארזי טיטולים. קופסאות של משחקים וכדומה - ידאג לפותחם קודם השבת.
- כאשר המוצר יתקלקל באם יפתח מעש"ק, כגון מעדנים, שלוקים ודומיהם, אזי תבאר לקמן מה הדין וכיצד.

יסודות הלכתיים

- אסור לסתור כלי בשבת.
- אסור לעשות פתח יפה משום מכה בפטיש.
- ישנם סוגי כלים גרועים:
 - א. מוסתקי – שברי חרס שדיבקים יחדיו בזפת ויצר כלי
 - ב. חותלות של תמרים
- קורע עור מפי החבית
- מח' הפוסקים ביסוד ההיתר של מוסתקי וחותלות והנ"מ למעשה בעניין קופסאות שימורים
- איסור יצירת כלי האם שייך כאן?

הרז"ש דווארקין – קובץ רז"ש עמ' 63

ע"ד פתיחת הקאנסערוון.

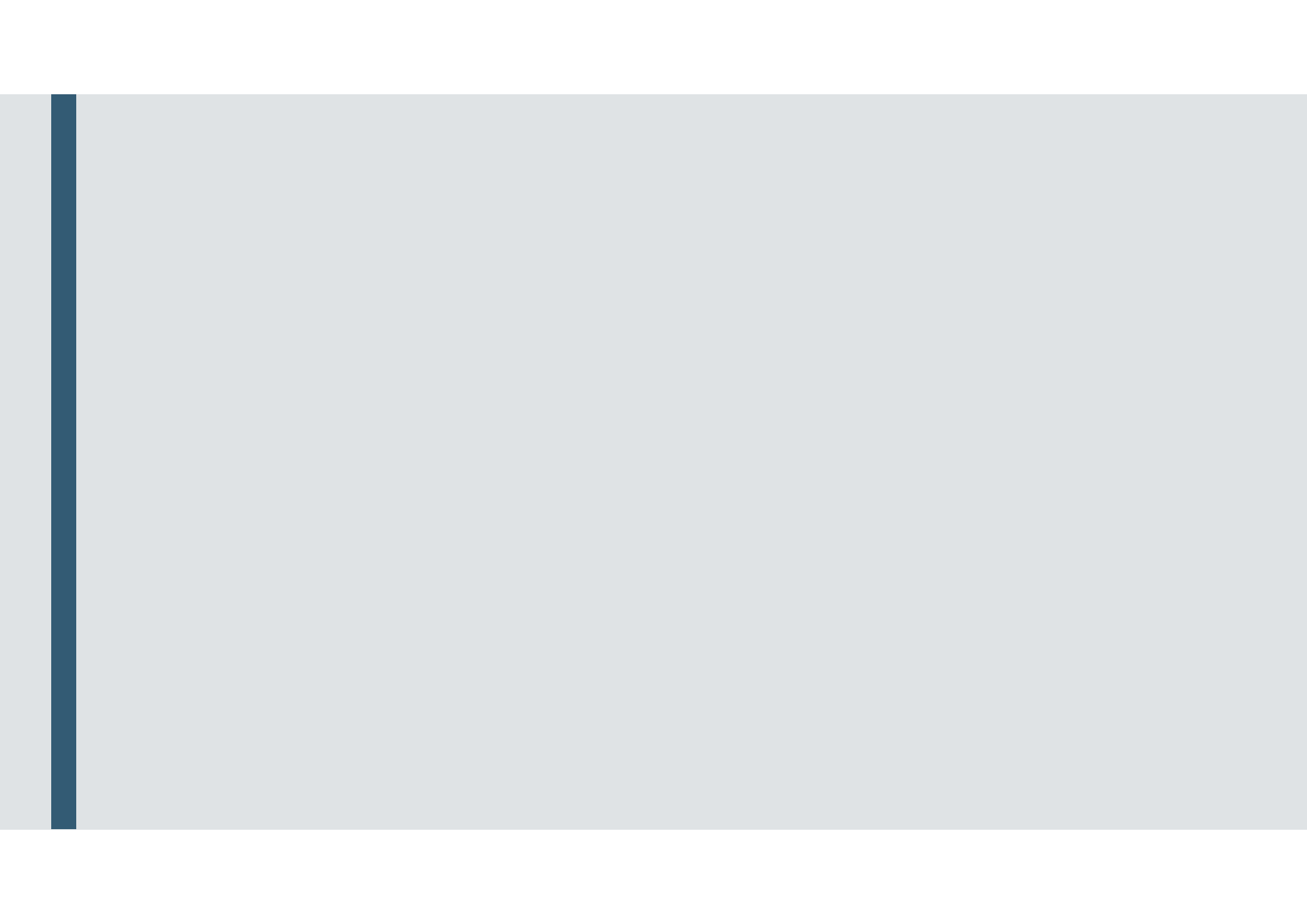
שיש מקילין, אבל רבו האוסרים (המנח"ש בשם תהל"ד, החזון איש,
משום שע"י הנקבים או הפתיחה נעשה כלי ואין מועיל מה שהוא
לאשפה.

הגר"ח נאה קצה"ש סי' קיט

(ו) כלכלת שבת. אות ל"ד (ז) סי' שי"ג י"ס, וְהִנֵּה רַבִּים נִיהָגִים הֵיטֵר לַפְתּוּחַ
בַּשַּׁבָּת תִּיבַת בְּדִיל חֲתוּמָה בַּעֲוַפְרַת שַׁבְּתוּכָה דְּגִים קֶסְנִים שְׁקוּרִין סְרַדִּין, וּלְכַאוּרָה
אֵין הֵיטֵר לְזוֹת כִּיּוֹן שַׁחְבוּר הַעֲוַפְרַת חֲבוּר גַּמּוּר הוּא, וּבַפְּתִיחַתוֹ הוּי סוֹתֵר בְּנִין
גַּמּוּר, וְכֵן רֵאִיתִי בַּס' מִנְחַת שַׁבָּת שֶׁמְבִיא מִס' תְּלִיד לְאַסוּר פְּתִיחַת הַסְרַדִּין.
וְקִשָּׁה לֹאמַר שֶׁסּוֹמְכִין עַל דַּעַת הֵיאָ בַּס' שִׁיד י"ז שְׁמוֹתֵר לְסַתּוּר כְּלֵי שְׁלֵם

לְעִנִּין אַהֲל. וְאֵילוֹ הָיוּ נוֹהֲגִין לְהַשְׁלִיךְ הַקּוֹפְסָא אַחַר שֶׁהוּצִיאוּ מִמֶּנָּה הַדְּגִים, הֵי
אֲפֹשֶׁר לְהַתִּיר מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה לְקִיוֹם לְשֵׁם כְּלֵי אֵלָא כַּדִּי לְשִׁמּוּר עַל הַדְּגִים
וְכִמוֹ כְּלֵי הָעֲשׂוֹי מִכְּפוֹת תְּמָרִים הַמְּבוֹאֵר לְקַמֵּן בַּפְּנִים סִי"א וּבְדַה"ש שֵׁם, אֲבָל
בְּהַרְבֵּה פְּעָמִים אֵין מְשַׁלְּיכִין הַקּוֹפְסָא אֵלָא מִחֻזִּיקִין. אֲוֹתָהּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ עִכְצִ"ע
בְּהֵיטֵר פְּתִיחַת הַסְרַדִּין: וְלִהְתִּיז הָרֵאשׁ מִבְּקָכוֹק שֶׁל מִשְׁקָה אִם אֵינוּ יִכוֹל לְהוּצִיא

הועתק על ידי אוצר החכמה

קופסאות מטרנה, דייסות

- קופסאות שיש להן מתחת למכסה הפלסטיק, כעין מכסה אלומניום הדבוק לפתח, מותר להסירו בשבת קודם השמוש.
- כשמסירו נכון להסירו בשלימות או לקורעו ואדרבא יש שסברו שעדיף לקורעו ולא להסירו.
- מארזי דייסא שאחרי קריעת הפתח, ניתן לסוגרו שוב לשימוש חוזר ע"י דבק או כעין סוגר, יש להמנע מפתיחתם בשבת. ובשעת הדחק יש לקורעם מן הצד.

קפוסאות שימורים

- אין לפותחם בשבת. בשעת הדחק יפתחם בדרך קלקול, ולכן לא יפחת באמצעות הלשונית, אלא דווקא אם פותחן וגם בזה נכון דלא יפחת פתח גמור אלא רק עד חציו.
- כשבא לפותחן לא יעשה נקב בתחתית הכלי, כיון שבזה עובר על איסור סותר ללא צורך.
- לאחר הפתיחה יש לרוקן מיד את כל תכולת הקופסא לכלי אחר.
- לא יסנן את המים, אלא ישפכם עם המוצקים לכלי אחר.
- לאחר ריקון הקופסא, היא 'מוקצה' – ולכן מיד לאחר הריקון, בעוד הקופסא בידו ישליכוה לפח האשפה.

פחיות שתיה

- מותר לפותחם בשבת – כיוון שהנם כלי גרוע לכל הדעות.
- כמו כן, ניתן להקל ולפותחם מהלשונית; אמנם, המהדר ונמנע מלפתוח את הלשונית לגמרי אלא רק לפותחה חלקית יש מקום רב להידורו

אריזות רכות (כגון שקיות חלב, אבקת שוקו, קפה, ודומיהן):

- נכון לפותחם מערב שבת.
- אם בכל זאת נזקק לפותחם בשבת, יפתחם בדרך השחתה, כלומר, שלא יעשה פתח נאה – אלא יפתחם בפיו או בשינוי.
- מארזים שרגילים להשתמש בהם לאורך זמן (כגון אבקת שוקו), יש לרוקן את התכולה מן האריזה מיד לאחר הפתיחה.
- מארזים שפתחם סגור ע"י הדבקה, יש המתירים לפותחם בשבת ללא כל חשש

עטיפות של ממתקים

- אריזות אלו עשויים לכך שיפתחום, ויזרקום מיד לאחר השמוש, ולכן מותר לפותחם בשבת.
- כשיש הדבקה שסוגרת את הפתח, מותר לפותחו מן ההדבקה בשבת, והיו שהורו שיקרע מתחת, אלא שלמעשה כבר כתבו הפוסקים שלא ראוי לקרוע את העטיפה אלא אדרבה עדיף דווקא לפותחה בפתחה הרגיל.
- יש להזהר שלא לקרוע אותיות בעת הפתיחה.

מארזי טיטולים:

- ראוי לפותחם מעש"ק, אך באם לא הספיק רשאי לקורעם בשבת.
- מארזים בהם יש סימון היכן לפתוח, אסור לפותחם משם, דהוי מתקן פתח יפה שאסור.

מעדנים וכיו"ב:

- מותר לפתוח את המכסה שעל גביהם.
- ראוי להפריד את הגביעים זמ"ז מערש"ק.

איגלו וכיו"ב :

- נכון לעשות פתח מעט גדול.
- חטיפי קרח (כגון איגלו, שלוקים וכדומה) עם אפשרות פיצול, נכון שלא להפרידם לשני חלקים בשבת.